

Obsah

Úvodem	11
1 ORGANIZACE A SUBJEKTY ZAHRANIČNÍHO OBCHODU	13
1.1 Obecná charakteristika subjektů vnějších ekonomických vztahů a zahraničního obchodu	15
1.1.1 Subjekty a organizace zahraničního obchodu v socialistických zemích	17
– Vývoj monopolu zahraničního obchodu v některých socialistických zemích	18
Svaz sovětských socialistických republik	18
Německá demokratická republika	21
Polská lidová republika	23
Rumunská socialistická republika	25
Maďarská lidová republika	26
Bulharská lidová republika	27
1.1.2 Vývoj monopolu zahraničního obchodu v ČSSR	29
– Výchozí principy a systémový přístup	34
– Funkce státního monopolu vnějších ekonomických vztahů	37
– Základní znaky státního monopolu vnějších ekonomických vztahů	38
1.1.3 Některé společné instituce zemí RVHP	45
– Společné organizace	45
– Mezinárodní banky	47
– Ostatní společné instituce	47
1.2 Subjekty a instituce zahraničního obchodu ve vyspělých kapitalistických a rozvojových zemích	48
1.2.1 Výrobci a spotřebitelé	50
1.2.2 Prostředníci	52
1.2.3 Zprostředkovatelé	54
1.2.4 Subjekty poskytující služby	56
1.2.5 Zvláštní místa obchodní činnosti	58
1.2.6 Instituce pro podporu zahraničního obchodu	
2 PODMÍNKY REALIZACE NA ZAHRANIČNÍCH TRŽÍCH	60
2.1 Výzkum podmínek realizace	60
2.1.1 Trh a ekonomika dvou skupin zemí	66
– Socialistické země (zejména země RVHP)	66
– Vyspělé kapitalistické a rozvojové země	71
2.1.2 Technicko-ekonomický výzkum zboží	75
– Výzkum z hlediska obchodních partnerů	77
průzkum odběratelů	78
průzkum spotřebitelů	78
průzkum ekonomické soutěže a konkurence	79

	- Výzkum z hlediska technicko-ekonomických parametrů	80
	technický výzkum a vývoj	80
	aplikovaný výzkum	81
	průzkum servisu	83
	průzkum obalové techniky	84
	cenový průzkum	85
2.1.3	Hospodářská a obchodní politika dvou skupin zemí	86
	<i>Socialistické země</i>	86
	spolupráce v zahraničním obchodě	87
	devizové finanční vztahy	91
	rozšiřování přímých vztahů	95
	mnohostranné dohody významné pro realizaci obchodních operací	97
	• Všeobecné dodací podmínky Rady vzájemné hospodářské pomoci 1968 (VDP RVHP 1968)	97
	• Všeobecné montážní podmínky RVHP 1962	122
	• Všeobecné servisní podmínky RVHP 1962	122
	Rada vzájemné hospodářské pomoci	122
	<i>Kapitalistické a rozvojové země</i>	126
	- Smluvní prostředky obchodní politiky	126
	obchodní smlouvy a obchodní operace	127
	obchodní dohody a obchodní operace	128
	platební dohody a obchodní operace	130
	dvoustranné úvěrové a investiční dohody	132
	dohody mezibankovní a kamerální	132
	- Autonómni prostředky obchodní politiky	133
	cla a celní řízení	133
	dovozní a vývozní povolení	138
	devizový režim	141
	další autonómni opatření při vývozu a dovozu	143
	- Mezinárodní mnohostranné dohody, konvence a instituce	144
2.2	Metody zahraničního obchodu	146
2.2.1	Volba obchodní metody	151
	- Povaha zboží	151
	- Povaha trhu	152
	- Povaha obchodních partnerů	153
	- Obchodně politické podmínky	154
2.2.2	Zvláštnosti metod obchodu se socialistickými a ostatními zeměmi	154
	- Metody obchodu se socialistickými zeměmi	154
	- Metody obchodu s kapitalistickými zeměmi	155
	- Metody obchodu s rozvojovými zeměmi	156
2.2.3	Účinnost obchodních metod	157
	- Přímé obchodní metody	158
	- Nepřímé obchodní metody	159
2.3	Podněcování vývozu	161
2.3.1	Zavádění nových výrobků na zahraniční trhy	161
	- Příprava nového výrobku	161
	- Sledování cyklu životnosti	164
2.3.2	Poradenství a servis	168
2.3.3	Hospodářská propagace	170
	- Ekonomická podstata a funkce	170
	- Propagační průzkum	172
	- Aktivní a pasivní subjekt propagace	172
	- Předmět propagace	173
	- Propagační metoda	174
	- Práce s veřejností (public relations)	174
	- Organizace a plánování	175
	- Hlavní zásady socialistické propagace	180
	- Propagace do socialistických zemí	181
	- Propagace do kapitalistických zemí	182

	— Propagace do rozvojových zemí	183
	— Hodnocení účinnosti	183
	— Metody výzkumu účinnosti	184
2.3.4	Ostatní prostředky podněcování prodeje	186
3	ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ OBCHODNÍCH OPERACÍ V ČESKOSLOVENSKÉM ZAHRA NIČNÍM OBCHODE	187
3.1	Informační systém	187
3.1.1	Druhy a obsah informací	187
3.1.2	Zdroje a organizace informací	189
3.2	Plánování vývozu a dovozu	191
3.2.1	Plán obchodních operací a jiné nástroje řízení obchod- ní činnosti	193
3.2.2	Plánování obchodních operací ve styku se socialistic- kými zeměmi	199
3.2.3	Plánování obchodních operací ve styku s kapitalistic- kými a rozvojovými zeměmi	201
3.3	Organizace obchodní činnosti podniku	201
3.3.1	Spojení zahraniční a tuzemské obchodní činnosti	203
3.3.2	Samostatný zahraničně obchodní útvar výrobního pod- niku	203
3.3.3	Specializovaná organizace zahraničního obchodu	204
3.3.4	Útvary a podniky v zahraničí	205
3.4	Kádrová a personální politika	206
4	OBCHODNÍ OPERACE S PARTNERY V SOCIALIS- TICKÝCH ZEMÍCH	214
4.1	Průběh obchodních operací	215
4.2	Uzavírání kupních smluv	218
4.3	Obsah kupních smluv	219
4.3.1	Předmět kupní smlouvy	220
	— Druh a jakost zboží	220
	— Množství zboží	221
4.3.2	Cena	222
4.3.3	Dodací lhůta	222
4.3.4	Dodací podmínka	223
4.3.5	Platební podmínka	225
4.4	Plnění kupních smluv	226
5	OBCHODNÍ OPERACE S NESOCIALISTICKÝMI ZE- MĚMI	230
5.1	Průběh obchodních operací	231
5.2	Uzavírání kupních smluv	233
5.3	Obsah kupních smluv	236
5.3.1	Předmět koupě	236
5.3.2	Cena	237
5.3.3	Dodací lhůta	239
5.3.4	Dodací podmínka	240
5.3.5	Platební podmínka	244
5.4	Plnění kupních smluv	249
6	NĚKTERÉ ZVLÁŠTNÍ OBCHODNÍ OPERACE	253
6.1	Kompenzační obchody	253
6.2	Reciproční obchody	254
6.3	Junktimové obchody	254
6.4	Rámcové obchody	255
6.5	Reexporty a switche	255
6.5.1	Reexportní obchody	255
6.5.2	Switchové obchody	255
6.6	Burzovní a aukční obchody	256
6.7	Veřejné soutěže, leasing, zhotovení díla, kontrola zboží	258

6.7.1	Veřejné soutěže	258
6.7.2	Leasing	258
6.7.3	Zhotovení díla	259
	— Montážní smlouva	261
	— Engineering	262
	— Přepřacovací kontrakt	263
6.7.4	Kontrola zboží	263
6.8	Obchod průmyslovými právy a dovednostmi	264
6.8.1	Licenční smlouva	265
6.8.2	Smlouva o know-how	266
6.9	Zprostředkovatelské operace	267
6.9.1	Zprostředkování obchodů	267
	— Příležitostné zprostředkování	268
	— Obchodní zastoupení	268
6.9.2	Komisionářský vztah	271
6.9.3	Konsignační sklady	272
6.9.4	Smlouvy o výhradním prodeji a odběru	273
7	MEZINÁRODNÍ PRŮMYSLOVÁ KOOPERACE	275
7.1	Podstata mezinárodní průmyslové kooperace	276
7.1.1	Funkce mezinárodní průmyslové kooperace	280
7.1.2	Obsah a hlavní formy mezinárodní průmyslové kooperace	283
7.2	Průmyslová kooperace se zeměmi RVHP	286
7.3	Průmyslová kooperace s ostatními zeměmi	288
8	PŘEPRAVA, ZASÍLATELSTVÍ, SKLADOVÁNÍ A POJIŠTĚNÍ	293
8.1	Přeprava zboží v zahraničním obchodě	293
8.1.1	Železniční přeprava	294
8.1.2	Námořní přeprava	298
	— Námořní přeprava hromadného nákladu	298
	— Námořní přeprava kusových zásilek	300
8.1.3	Říční přeprava	305
8.1.4	Automobilová přeprava	307
8.1.5	Letecká přeprava	307
8.1.6	Poštovní přeprava	309
8.1.7	Potrubiční přeprava	310
8.2	Mezinárodní zasilatelství	310
8.3	Skladování zboží v zahraničním obchodě	311
8.4	Pojišťování přepravy zboží v zahraničním obchodě	312
8.4.1	Pojistná smlouva	312
8.4.2	Rozsah pojištění	313
8.4.3	Pojistná hodnota a pojistná částka	315
8.4.4	Pojistná příhoda	315
9	EFEKTIVNOST OBCHODNÍCH OPERACÍ	317
9.1	Zdroje, náklady a výnosy obchodní činnosti	318
9.1.1	Zdroje podniku	318
	— Pracovní síly	319
	— Hmotné zdroje	321
	— Finanční zdroje	322
9.1.2	Náklady a výnosy	325
	— Náklady	327
	— Výnosy	336
	výnosy čs. podniků	336
	výnosy podniků v ostatních socialistických zemích	337
	výnosy podniků v kapitalistických zemích	337
9.2	Rozbor efektivity obchodních operací v rámci podniku	338

9.2.1	Efektivnost obchodních operací v čs. podnicích	340
—	Efektivnost individuální obchodní operace	341
	efektivnost vývozní obchodní operace	344
	efektivnost dovozní obchodní operace	347
—	Hodnocení efektivnosti souboru obchodních operací	348
9.2.2	Efektivnost obchodních operací v podnicích ostatních socialistických zemí	353
9.2.3	Efektivnost obchodních operací v kapitalistických pod- nicích	355
	Literatura	357
	Rejstřík	359